
Nu blunder din lyse Nat

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Nu blunder din lyse Nat

4

Nu blunder din lyse Nat

Nu blunder din lyse Nat

Nu blunder din lyse Nat - Baaltale til Fordel for Danmarks Blinde.

Af Sognepræst Kaj Munk

JP d.13.6.1937

Der er en Eventyrverden, der før hedder Danmark. Ikke for ingenting er alle Tiders største Eventyrdigter født i dette Land. Jeg saa engang i Berlin en Turistreklame for Norden. Sverige var naturligvis Staalets stolte Rige og Norge Midnatssolens Land. Hvad er nu Danmark, tænkte jeg; hvad faar de lavet ud af vor Flæskeproduktion og vore kedelige Mejeriskorstene? Das Märchenland Dänemark, stod der saa. Og pludselig slog det mig: Rigtigt! Eventyrlandet er Danmark. Ikke fordi H. C. Andersen har fortalt sine Eventyr her, men fordi der har fortalt H. C. Andersen sine Eventyr og digtet ham selv saadan, at han evnede at høre og lade dem gaa videre. Naturligvis er vi en Del af Europa, en Del af den stridende og lidende Verden - ikke et Eventyr i den Forstand, at vi er et Vidunder, løftet over Tidens og Støvets Kaar. Men naar vi engang imellem tager os Tid og giver os Lov eller tvinger os til igennem Hverdagens Fortrædeligheders Taage at se den Stjerne, der lyser over Danmarks Rige, da kan vi godt faa Sans for, at den Stjerne netop lyser med Eventyrets Glans. Da spørger vi, om det dog ikke med Rette kan kaldes et Eventyr, at Verdenskrigens onde Ragnarok standsede netop ved dette lille svage Lands Tærskel, et Eventyr med baade Feer og Trolde i? Og er det ikke et Eventyr, at i disse strenge Tider, der er fulgt efter, med Kriser og Tvang og blodige Optrin, ligger vi som en fredfyldt og frugtbar Tornerosehave, hvor Tornene vel nok altfor uænsset faar Lov at stinde sig, men hvor ogsaa Roser vælder ud over alle Gange i Farvers Glød og i Duftes Magt.

Og en Sommeraften som denne omdanser og omsnor os da ogsaa med Eventyrets Sommerfugleynde og Edderkoppelykkespind. Lad Digterne synge os deres Sange om Fred hviler over Land og By og I Sommernattens korte Svale slaar højt Fredskovens Nattergale! Vi behøver næsten ikke disse Digteres Ord, Sommernatten taler for sig selv. Jeg husker en Aften for mange Aar siden i Dyrehaven ved København. Adam Poulsen opførte derude et Kristusspil, som en katolsk Præst havde lagt til Rette for Friluftsscenen ud af Evangelierne. Ved Brylluppet i Kana blev der sunget Strofer af Højsangen - og aldrig før har jeg vidst, at Bibelen havde Partier, der gjorde den til en saa hjemlig Bog i Danmark. Vaaren er kommen til vort Land, hedder det dér i Det gamle Testamentes Bryllups- og Elskovssange, Knopperne brister, Skovduen lader sin Stemme høre - og i det Øjeblik satte netop fra en Fyrretop en Due ind med sin smægtende Kurren, samtidig med at Jesus traadte over Dørtærsklen ind til Kana Bryllupsgilde; i en underlig paa een Gang højstemt og dog dagligdags Skønhed forenede sig Jødefolkets Livskraft, Herligheden fra alle Mesters Mester og det daarende i den danske Natur. "Saa huldt til den hellige Bøgeskov det vinkte mig", synger den unge Oehlenschläger, og naar alt er slaaet fejl for Henrik Pontoppidans Digterskikkelser, henter de sig endnu en Gang Modstandskraft og Kampkraft over for Livet i Følelsen af, at "Naturen er god, Naturen er god og miskundelig". Ivrig Sandhedsforskere har gjort, hvad de

evnede, for at dokumentere, at Hadet og Slagsmaalet, der kendemærker Menneskelivet, i ikke mindre Grad, om end i større Primitivitet særpræger ogsaa Naturens Liv. Ewald slutter et af sine Eventyr, som ikke var Eventyr, men fantasiløs Videnskab serveret i Sukkerpiller for Børn, med at lade Digteren holde en Skaaltale for Freden omkring den stille Skovsø, og føjer ondsksfuldt til: og der var ingen, der gjorde ham noget. Disse Mennesker har til en vis Grad Ret, men forgriber sig paa selve Livets Gaade ved at give den delvise Ret ud for en fuldtud Ret. Det er muligt, at Fasanhanen fik sine straalende og flammende Farver for at bedaae Hønen, saaledes at Livet kan fortsætte sig. Men hvilken festlig fantasifuld Maade at lade Livets Fortsættelse ske ad, og hvilken Naade, at vi Mennesker skabtes med Syn for det festlige! Det er sandt, at Solsorthannens smeltende Triller tjener det samme om jeg saa maa sige: praktiske Formaal. Men hvilken *Smag* at lade Forplantningen have en saa kunstnerisk Ledsagelse, og atter: hvilken Naade mod os Mennesker, at vi skabtes med Sans for Fuglenes Sang! Det kan passere Mr. Sherlock Holmes en sjælden Gang ind imellen at overfaldes af Sentimentalitet. Under et saadant Anfald udtrykte han engang en saare skøn Tanke: Blomsterne, det er Livets Ekstra Mad og Klæder og Hjem og alt det andet praktiske er nødvendigt for, at vi skal kunne leve; men Blomsterne er en fyrstelig Tilgift, unyttig og netop derfor et Bevis for Tilværelsens Vennesind over for os.

Saa skulde disse Ord, flagrende som Sommerfuglens Flugt, uden Vægt som Edderkoppernes flyvende Sommer paa Vindens Vinger, være en Hyldest til den danske Natur, som gavmildt blev skænket enhver af os i Vuggegave. Vi lytter til Fuglenes Aftenkvidder i det svalhedudaandende Løv, vi tænker paa Smaabølgernes Nynn ved Danmarks titusinde Kyster. Vi lader Aftenbrisen stryge os over Haaret, og Jorden med sin duggfugtige Mund kysse vor Fod. Stakkels Mennesker, der aldrig rigtig er blevet vækket til Sans for Naturens Rigdom, eller har gaaet i den saa længe, at deres Sanser er blevet sløve og afstumpede !

Men just som jeg kommer til at bruge disse Ord, vender Tanken sig mod mit Udtryk før: at den danske Natur i sin Mangfoldighed og Liflighed er en gavmild Gave, der gratis falder i hver Mands Lod. Det er Danmarks Blinde, der har sendt Bud efter mig i Aften, det er dem, der har bedt mig om at tale om den Rigdom, der er alle os andre saa stor en Selvfølgelighed, at mange af os aldrig spilder en Tanke paa den, og ingen af os agter den nok. Der er da altsaa Medmennesker, der vel ikke er lukket ude fra den, men dog i saa tung en Grad kun ejer den Stykkevis. Blomsten kan fortælle dem, hvor skønt den dufter, men ikke hvor skøn den ser ud. Svalen kvidrer dem sin kaade Sang ind i Hjertet, men viser dem ikke sin forførende Luftakrobatik. Himlen aander sin Svalhed ned over dem, men gemmer sine høje, tindrende Stjerner for dem. Vi vil ikke ynke vore blinde Brødre og Søstre, saaledes at vi vil finde paa at sige om dem, at de er lukket ude; nej, ogsaa dem skænker det rige Liv af sin Rigdom, saa de kan prise sig frem for de ufødte. Men naar vi betænker, hvor meget der er skænket os andre frem for dem, skulde vort Hjerte da ikke optændes af Lyst til at dele? Her staar vi og skuer ind i et Baal, der driver Mørket et lille Stykke paa Flugt. Mine seende Venner, dette Baal sender Gnister ind i jeres Hjerter, tænder Smaabaal inde i dem, som vil drive Blindhedens Mørke om vore Frænder et lille Stykke paa Flugt. Den skønne danske lyse Sommernat omspænder os alle. Vi vil tænke paa dem iblandt os, der kun kan mærke den,

ikke se den, og skænke vort Bidrag til Danmarks Blinde.

Kaj Munk.